

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN KỸ THUẬT

TRỒNG LAN DENDROBIUM

(Kèm theo Quyết định số: /QĐ-SNN ngày tháng 6 năm 2021
của Sở Nông nghiệp và PTNT tỉnh Bình Định)

1. Giống lan Dendrobium

Giống lan Dendrobium rất phong phú, tùy vào nhu cầu của thị trường, sở thích, điều kiện vườn trồng, kinh nghiệm, ... người trồng chọn giống cho phù hợp.

2. Thiết kế vườn trồng

2.1. Nhà lưới

Tùy theo diện tích trồng lan mà nhà lưới có thể khác nhau. Nhà lưới có chiều cao từ 3,5 – 4m, chịu được giông gió, thông thoáng và che mát cho lan phát triển. Có thể sử dụng trụ xi măng hoặc sắt, lưới che nắng 50% - 60%, màu đen hoặc màu xanh. Mái nhà lưới phổ biến theo kiểu mái bằng.

2.2. Giàn treo, kệ để chậu

- Giàn treo: Có thể sử dụng bằng vật liệu là thép không gỉ, hoặc bằng cây tre hay ống nước,... Độ cao giàn treo khoảng 1,8m để thuận tiện chăm sóc, khoảng cách từ giàn tới lưới che khoảng 2m. Các cây treo phải gác song song, cách nhau khoảng 30cm/cây, cứ 5 cây treo tạo một lối đi rộng 0,6m để tiện đi lại và chăm sóc.

- Kệ để chậu lan: Có thể sử dụng bằng vật liệu là thép không gỉ, cao khoảng 0,8m, chiều ngang khoảng 1,2 – 1,5m, chiều dài tùy theo kích thước của vườn. Khoảng cách giữa các kệ là lối đi khoảng 0,6m để dễ chăm sóc.

2.3. Hệ thống tưới bán tự động - phun sương

3. Giá thể

Than củi, vỏ dừa, hoặc vỏ trấu với mụn dừa. Nếu dùng than làm giá thể thì chặt nhỏ với kích thước khoảng 3 x 3 x 3cm, vỏ dừa chặt nhỏ với kích thước 4 - 5cm. Vỏ dừa phải ngâm nước và xả sạch nhiều lần để loại bỏ bớt tannin có trong vỏ. Trước khi trồng, nhúng toàn bộ giá trong dung dịch nước vôi trong để diệt côn trùng, nấm bệnh.

4. Cách trồng

Lan Dendrobium có thể trồng quanh năm. Tuy nhiên, tránh trồng vào thời điểm mưa nhiều dễ bị thối đọt. Mật độ trồng từ 100.000 – 150.000 cây/ha.

Sử dụng chậu nhựa, chậu đất nung kích thước phải cân đối với từng giai đoạn phát triển của cây, hoặc có thể dùng vỏ dừa kết thành bành. Cho giá thể vào chậu, đặt cây sát mép chậu và hướng chồi phát triển nằm phía trong, chèn xung quanh, không để cây bị lung lay, cắm cọc nhỏ để giữ cho cây lan được đứng vững. Chậu lan mới trồng đặt vào nhà lưới che nắng 2 lớp lưới, có độ ẩm phù hợp để cây lan giữ được lá xanh, không bị vàng lá và nhanh phục hồi, ra rễ mới. Sau 1 tuần có thể tiến hành phun phân bón. Khi cây ra rễ, phát triển ổn định thì bỏ bớt một lớp lưới.

5. Chăm sóc

- **Tưới nước:** Đảm bảo độ ẩm không khí từ 60 – 80%. Tưới 2 lần/ngày, tưới lúc 8 – 9 giờ sáng và 3 – 4 giờ chiều (khi trời không mưa).

- **Bón phân:** Các dưỡng chất thiết yếu cần cho cây trồng gồm đạm, lân, kali. Trong thời kỳ sinh trưởng thân lá mạnh, cây cần hàm lượng dinh dưỡng đạm cao, lân và kali thấp. Trước khi nở hoa, cây cần hàm lượng lân và kali cao, đạm thấp. Trong khi cây nở hoa, cây cần hàm lượng đạm, lân, kali như nhau để cây vừa cho hoa to, đẹp, và cây không bị mất sức sau khi ra hoa.

Phân bón vô cơ thông dụng đang được dùng hiện nay như NPK 30-10-10, 20-20-20, 25-10-17, 6-30-30, 10-55-10; phân bón hữu cơ: Bộ phân bón lá Trùn quế BiO 01, 02, 03; một số loại phân chuyên dùng cho hoa kiểng khác như Growmore, Miracrl, HVP, Phân bón đầu trâu, Dynamic, phân cá (Fish emulsion),... Ngoài ra còn sử dụng thêm một số loại chất kích thích ra rễ như: TeraSorb 4, TeraSorb Folia, Vitamin B1, Rootplex, Atonik...

Có thể tạm chia 3 giai đoạn chính để bón phân cung cấp dinh dưỡng cho cây như sau:

- Giai đoạn 6 tháng đầu sau khi trồng (Giai đoạn phục hồi và tăng trưởng): Định kỳ 3 - 4 ngày/lần, phân bón lá có hàm lượng đạm cao, kết hợp cùng chất kích thích ra rễ để cây nhanh ra rễ, lá và giả hành mới. Lần lượt phun luân phiên NPK 30-10-10, BiO 01 và NPK 20-20-20 với liều lượng 1g/1 lít nước. Đồng thời, kết hợp phun luân phiên với chất kích thích ra rễ: Terasorb 4, Vitamin B1, Rootplex,...liều lượng 1gr/lít nước.

- Giai đoạn 12 - 18 tháng (Giai đoạn cây chuẩn bị ra hoa và nuôi hoa): Sử dụng phân NPK 20-20-20, NPK 25-10-17, NPK 30-10-10, kết hợp phun luân phiên với chất kích thích ra rễ được phun kèm như giai đoạn đầu.

- Kích thích ra hoa: Sau khi cắt hoa hoặc đến giai đoạn cây chuẩn bị ra hoa phun NPK 6-30-30, NPK 10-55-10 để kích thích ra hoa. Phun định kỳ 3 - 4 ngày/lần. Kết hợp sử dụng phân bón lá trùn quế BiO 02 ,03, 04. Khi xuất hiện phát hoa có thể phun bổ sung chất kích thích kéo dài phát hoa như HQ 102, Dekamon. Phun từ 1 - 2 lần/tháng.

Lưu ý: Lan Dendrobium rất cần dinh dưỡng nhưng không cần nồng độ cao. Vì vậy việc bón phân cung cấp dinh dưỡng cho cây lan nên thực hiện thường xuyên là tốt nhất. Cây đủ dinh dưỡng có biểu hiện: Cây khỏe, xanh vừa, giả hành và lá không nhăn, không bị rụng lá. Rễ mập, ngắn, đầu rễ xanh.

6. Một số côn trùng, bệnh hại chính và biện pháp phòng trừ

6.1. Bệnh hại

Một số bệnh hại chủ yếu trên lan như: Bệnh thán thư, bệnh thối nhũn do vi khuẩn, ...

Biện pháp xử lý: Phải kiểm tra thường xuyên, vệ sinh vườn lan, thu gom và cắt bỏ đầu lá bị nhiễm nấm đem tiêu hủy để hạn chế lây lan. Sát trùng kéo cắt bằng cồn 70% trước khi cắt sang cây khác. Phát quang xung quanh vườn, tạo cho vườn lan thông thoáng. Không để cây lan bị úng nước. Phun phòng trừ bằng một số thuốc sau: Dithane M45 80WP, Ridomil Gold 68WG, Starner 20WP, Mataxyl 50WP, ...

6.2. Côn trùng gây hại

Một số côn trùng gây hại chủ yếu trên lan như rệp vảy nâu, rệp sáp, nhện đỏ, bọ trĩ, muỗi đục nụ hoa lan, ốc sên, ...

Biện pháp xử lý:

Vệ sinh vườn, mương rãnh, sạch cỏ dại. Ngắt bỏ tất cả các nụ hoa và phát hoa bị nhiễm bệnh bỏ vào túi nylon bịt kín và đốt bỏ.

Sử dụng các loài thiên địch, ký sinh muỗi đục bông như: nhện, kiến, ... Có thể sử dụng bẫy dính màu vàng để thu hút, bắt thành trùng hoặc trồng các cây có tác dụng xua đuổi muỗi như: sả, sen cạn, hoa vạn thọ, ...

Sử dụng một số loại thuốc: Nissorun 5EC, Confidor 100SL, ... theo hướng dẫn trên bao bì.

7. Thay chậu

Giá thể Lan trồng trong chậu sau một thời gian giá thể bị rêu, mục, hoặc diện tích chậu nhỏ, không đáp ứng nhu cầu phát triển của cây, ... nên tiến hành thay chậu. Thay chậu, giá thể, thường tiến hành vào cuối mùa khô, đầu mùa mưa. Nhúng ướt chậu, nhẹ nhàng tách rễ cây bám vào thành chậu, cầm phía trên gần gốc giả hành, nhẹ nhàng kéo cây ra khỏi chậu. Loại bỏ hết giá thể cũ, cắt bỏ rễ già cỗi,

khô đen. Nhúng phần gốc rễ vào thuốc trừ nấm bệnh (Ridomil Gold 68WG, Aliette 800WG;... nồng độ 2gr/lít), để lên giàn chỗ mát không tưới nước 2 - 3 ngày. Sau đó trồng cây vào chậu mới có giá thể mới.

Chú ý: che mát cho các chậu lan mới thay giá thể (che 2 lớp lưới). Đồng thời 2 tuần đầu tiên, nên phun chất kích thích ra rễ (VitaminB1 hoặc Rootplex) 2ml/lít nước, phun ướt đều cây. Mỗi tuần phun 2 lần. Sau đó, định kỳ phun luân phiên phân bón lá (NPK 30-10-10, BiO 01) liều lượng 1gr/lít nước, kết hợp chất kích thích ra rễ (1ml/lít nước). Sau khi cây ra rễ mới bấm đều vào giá thể, gỡ bỏ 1 lớp lưới, chăm sóc bình thường.

8. Thu hoạch

Tùy theo nhu cầu thị hiếu thị trường và giống mà có thể thu cắt cành hoặc bán cả chậu.

Nếu thu cành thì khi thấy 2/3 số hoa trên cành nở là có thể thu hoạch. Sau đó đem vào nhà mát phân loại rồi bó thành từng bó 50-100 hoa nở/bó. Gói giấy báo cẩn thận rồi đem đi tiêu thụ.

Ghi chú: Tùy theo điều kiện mà người trồng có thể thiết kế giàn che cho phù hợp để cây sinh trưởng, phát triển thuận lợi.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Cẩm nang kỹ thuật trồng hoa lan Dendrobium và Mokara, Trung tâm Khuyến nông TP. Hồ Chí Minh.
2. <http://cesti.gov.vn/chi-tiet/8745/mo-hinh-cong-nghe-ung-dung-vao-san-xuat/quy-trinh-trong-va-cham-soc-lan-dendrobium>.